

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

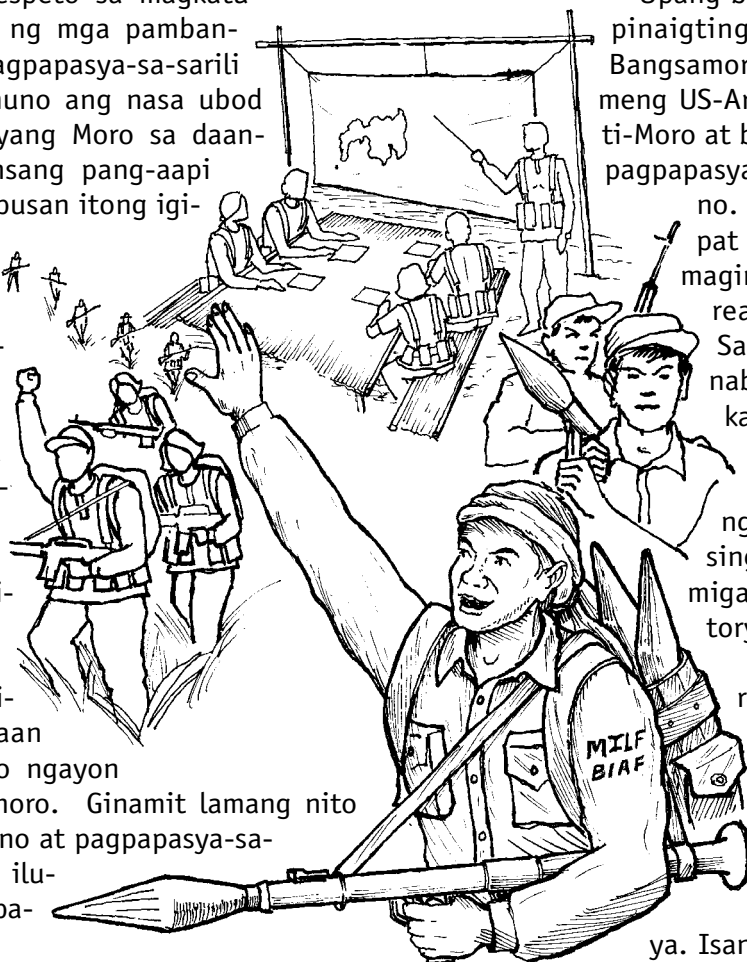
Taon XXXIX Blg. 17
Setyembre 7, 2008
www.philippinerevolution.net

Editorial

Itaguyod ang karapatan ng Bangsamoro sa pagpapasya-sa-sarili at sa kanilang lupang ninuno

Ang usapin ng pagrespeto sa magkatuwang na karapatan ng mga pambansang minorya sa pagpapasya-sa-sarili at sa kanilang lupang ninuno ang nasa ubod ng paglaban ng mamamayang Moro sa daan-daang taon nang pambansang pang-aapi sa kanila. Kaya naman puspusan itong igi-niit ng Moro Islamic Liberation Front (MILF) sa pakikipagnegosasyong pangkapayapaan sa rehimeng US-Arroyo.

Ngunit malinaw na makakamit lamang nila ito sa pamamagitan ng pagpapatuloy at ibayong pagsusulong ng kanilang rebolusyonaryong armadong pakikibaka. Tuluyan at tahasan nang tinalikuran ng naghaharing rehimen ang pakikipag-usap pangkapayapaan sa MILF. Pinag-iibayo nito ngayon ang pag-atake sa Bangsamoro. Ginamit lamang nito ang usapin ng lupang ninuno at pagpapasya-sa-sarili ng Bangsamoro para ilusot ang pakanang makapanggunyapit pa sa poder.

Upang bigyang-matwid ang muling pinaigting na digma laban sa Bangsamoro, sinusulsulan ng rehimeng US-Arroyo ang sobinismong anti-Moro at binabaluktot ang usapin ng pagpapasya-sa-sarili at lupang ninuno. Sumasabay pa sa pag-uupat ng naghaharing rehimen maging ang ilang elemento ng reaksiyunaryong oposisyon. Sa gayon, natatabunan at nababaluktot ang usapin ng katarungan sa pagkilala sa karapatan sa pagpapasya-sa-sarili at lupang ninuno ng Bangsamoro para palabas ng paghahati-hati at pami-migay ito ng pambansang teritoryo ng Pilipinas.

Sa harap ng tumitinding reaksiyunaryo, sobinista at pasistang atake laban sa Bangsamoro, mahalagang magkaisa ang mamamayang Pilipino, kasama ang Bangsamoro at iba pang pambansang minorya. Isang mahalagang bahagi nito

**Mga tampok sa
isyung ito...**

**Pang-aagaw sa lupang
ninuno ng mga Moro**
PAHINA 4

**Mamamayan,
sinasalanta ng AFP
sa Mindanao** PAHINA 6

**81 armas nasamsam ng
BHB sa mga taktikal
na opensiba** PAHINA 11

ang pag-iibayo ng magkahiwalay subalit magkaagapay na pagsusulong ng rebolusyonaryong armadong pakikibaka ng Bangsamoro Islamic Armed Forces at Bagong Hukbong Bayan. Kailangan din ang pagtutulungan ng MILF at ng mga pambansa-demokratikong rebolusyonaryong pwersa sa pagpapalakas at pagpapalawak ng rebolusyonaryong nagkakaisang prente at sa iba't iba pang aspeto ng gawaing pampulitika.

Dapat iwaksi ng mamamayang Pilipino ang pang-aapi at sobinismo laban sa Bangsamoro at iba pang pambansang minorya na pinalalaganap ng mga reaksiyunaryong naghaharing uri. Tulad ng iba pang Pilipino, inaapi sila ng imperyalismo, pyudalismo at burukrata kapitalismo. Dagdag dito, dumaranas sila ng partikular pang pambansang pang-aapi, kabilang ang mahabang kasaysayan at walang tigil na pangangamkam sa kanilang lupang ninuno at likas na yaman. Ginagamitan sila ng dahas, mga reaksiyunaryong batas at programa at samutsaring mga panlilinlang at pakana. Pinagkakaitan sila ng kinakailangang mga serbisyong pangkagalingan. Pinananatiling atrasa-

do at gipit ang kanilang kalagayan. Kabilang sila sa pinakamahirap sa buong bayan. Inaalipusta at tinatrato silang mga "mababang klaseseng Pilipino."

Nakaukit na sa kasaysayan ng Pilipinas ang maningning na pakikibaka ng mga pambansang minorya laban sa pambansang pang-aapi.

Ang paglaban ng Bangsamoro ay isa sa pinakamatitindi at pinakapursigido. Dahil sa kanilang determinasyon, target sila ng mababagsik na ekspedisyong militar, matitinding panggegera at kampanya ng henosidyo mula pa noong panahon ng kolonyalismong Espanyol at Amerikano hanggang sa kasalukuyang papet na paghahari. Layunin ng lahat ng ito ang durugin sila upang lubos silang maipailalim sa reaksiyunaryong kapangyarihan, hati-hatiin at kamkamin ang kanilang lupang ninuno at panatilihin silang sadyang pinakaagrabyado sa lipunan.

Sa tulak at suporta ng US, isinusulong ngayon ng naghaharing rehimen at mga armadong pwersa nito at ng iba pang sagad-sagarang reaksiyunaryo ang isang malupit na kampanyang militar laban sa

Bangsamoro. Pilit nilang inihihiwalay ang armadong kilusang Bangsamoro sa iba pang mamamayan sa Mindanao at buong bansa. Ginagamit nila ang apoy ng sobinismo at relihiyosong panatissimo para supilin sila.

Mabibigo lamang ang kampanyang ito kung mabubuo ang pambansa at lokal na pagkakaisa ng Bangsamoro at iba pang mamamayang Pilipino. Tungo rito, narapat na kilalanin ang mga istorikong riyalidad at pagkaisahin ang mga makatarungan at lehitimong interes at mga karapatan ng mga Moro at iba pang mamamayan. Sa pagtatatag at pagpapalawak ng rebolusyonaryong nagkakaisang prente sa mismo nilang lugar at binabawing lupaing ninuno, mahalaga ang puspusang paghimok sa nakararaming mamamayan at pagbubuo ng pagkakaisa sa komun at partikular na mga adhikain ng mga Moro at di Moro. Mabisang magsisilbi rito ang pinalalawak na konsepto at kilusan ng Bangsamoro na sumasaklaw maging sa iba pang pambansang minorya at aping mamamayang di katutubong Moro na may malaki-laking bilang sa loob ng teritoryo ng Bangsamoro. Sa aspetong ito, malaki ang makakamit sa mahigpit na koordinasyon at kooperasyon sa rebolusyonaryong gawain ng mga pambansa-demokratikong pwersa sa lugar at mga kanugnog na lugar ng Bangsamoro.

Ang pagpawi sa pambansang pang-aapi sa Bangsamoro at minoryang mamamayan ay matatamo lamang sa ilalim ng isang bagong rebolusyonaryong kalagayan. Sa paglaya ng bansa mula sa imperyalismo at lahat ng reaksiyon mapapawi ang pambansang pang-aapi, pagsasamantala at panghamak sa mga pambansang minorya, matatamo ang sarili nilang

 <p>Taon XXXIX Blg. 17 Setyembre 7, 2008</p> <p>Ang <i>Ang Bayan</i> ay inilalabas sa wikang Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray at Ingles.</p> <p>Maaari itong i-download mula sa Philippine Revolution Web Central na matatagpuan sa: www.philippinerevolution.net</p> <p>Tumatanggap ang <i>Ang Bayan</i> ng mga kontribusyon sa anyo ng mga artikulo at balita. Hinihikayat din ang mga mambabasa na magpaabot ng mga puna at rekomendasyon sa ikauunlad ng ating pahayagan. Maaabot kami sa pamamagitan ng email sa: angbayan@yahoo.com</p>																																	
<p>Ang <i>Ang Bayan</i> ay inilalathala dalawang beses bawat buwan ng Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas</p>																																	
<h2>Nilalaman</h2> <table> <tr> <td>Editorial</td><td>1</td></tr> <tr> <td>Mga taktikal na opensiba bilang pakikiisa sa pakikibakang Moro</td><td>3</td></tr> <tr> <td>Pagkilala sa karapatan sa lupang ninuno Usapan, tinalikuran na ng rehimeng Arroyo</td><td>3</td></tr> <tr> <td>Pang-aagaw sa lupang ninuno ng mga Moro</td><td>4</td></tr> <tr> <td>Ilaga at mga pasistang grupong panatiko</td><td>6</td></tr> <tr> <td>Paglahok ng mga tropa ng US sa kombal</td><td>6</td></tr> <tr> <td>Pananalanta ng pasistang estado</td><td>7</td></tr> <tr> <td>Pagsalanta ng AFP sa Mindanao</td><td>8</td></tr> <tr> <td>Terorismong militar, laganap</td><td>8</td></tr> <tr> <td><i>Writ of amparo</i>, palalawakin pa</td><td>9</td></tr> <tr> <td>"Tagaytay 5," malaya na</td><td>10</td></tr> <tr> <td>Mga kamag-anak ng mga dinukot, nagdaos ng kilos-protesta</td><td>10</td></tr> <tr> <td>Matatagumpay na opensiba ng BHB</td><td>11</td></tr> <tr> <td>81 armas nasamsam ng BHB sa mga taktikal na opensiba</td><td>11</td></tr> <tr> <td>Kapatid ni Manero, pinalaya ng BHB</td><td>11</td></tr> <tr> <td>Balita</td><td>12</td></tr> </table>		Editorial	1	Mga taktikal na opensiba bilang pakikiisa sa pakikibakang Moro	3	Pagkilala sa karapatan sa lupang ninuno Usapan, tinalikuran na ng rehimeng Arroyo	3	Pang-aagaw sa lupang ninuno ng mga Moro	4	Ilaga at mga pasistang grupong panatiko	6	Paglahok ng mga tropa ng US sa kombal	6	Pananalanta ng pasistang estado	7	Pagsalanta ng AFP sa Mindanao	8	Terorismong militar, laganap	8	<i>Writ of amparo</i> , palalawakin pa	9	"Tagaytay 5," malaya na	10	Mga kamag-anak ng mga dinukot, nagdaos ng kilos-protesta	10	Matatagumpay na opensiba ng BHB	11	81 armas nasamsam ng BHB sa mga taktikal na opensiba	11	Kapatid ni Manero, pinalaya ng BHB	11	Balita	12
Editorial	1																																
Mga taktikal na opensiba bilang pakikiisa sa pakikibakang Moro	3																																
Pagkilala sa karapatan sa lupang ninuno Usapan, tinalikuran na ng rehimeng Arroyo	3																																
Pang-aagaw sa lupang ninuno ng mga Moro	4																																
Ilaga at mga pasistang grupong panatiko	6																																
Paglahok ng mga tropa ng US sa kombal	6																																
Pananalanta ng pasistang estado	7																																
Pagsalanta ng AFP sa Mindanao	8																																
Terorismong militar, laganap	8																																
<i>Writ of amparo</i> , palalawakin pa	9																																
"Tagaytay 5," malaya na	10																																
Mga kamag-anak ng mga dinukot, nagdaos ng kilos-protesta	10																																
Matatagumpay na opensiba ng BHB	11																																
81 armas nasamsam ng BHB sa mga taktikal na opensiba	11																																
Kapatid ni Manero, pinalaya ng BHB	11																																
Balita	12																																

Sundan sa "Editorial," sa pahina 3

ANG BAYAN Setyembre 7, 2008

Mga taktikal na opensiba bilang pakikiisa sa pakikibakang Moro

Ang papatinding pang-aatakeng militar laban sa Moro Islamic Liberation Front at kakibat nitong malawakang pagpapalikas ng mga sibilyang Moro at di-Moro sa kanilang mga komunidad ay nangangailangan ng direktang tugon mula sa rebolusyonaryong kilusan ng mamamayang Pilipino. Ito ang pahayag ni Jorge "Ka Oris" Madlos, tagapagsalita ng National Democratic Front-Mindanao noong Agosto 25.

Gayunpaman, pinapayuhan din ni Ka Oris ang MILF na tumalima sa mga internasyunal na tuntunin ng digma at mga *protocol* para sa internal na armadong tunggalian para makuha nito ang simpatya at suporta ng mamamayan. Ang kawastuan ng armadong pakikibaka ng mamamayang Moro para sa pagpapasya-sa-sarili ay hindi dapat matabunan ng masasamang epekto ng kapinsalaan at kamatayan ng maraming sibilyan, dagdag pa niya.

Nagpaabot din ng pakikiisa ang Moro Resistance and Liberation Organization (MRLO) sa kasalukuyang pakikibaka ng MILF. Ang MRLO ang pambansa-demokratikong lihim na organisasyong masa ng mga Moro sa ilalim ng NDFP. Ayon sa MRLO, napananatili lamang ng Bangsamoro ang kanilang mga lupain dahil na rin sa ilang dekadang armadong pakikibaka ng mga rebolusyonaryong pwersa sa hanay ng Moro upang depensahan ito. Sa gayon, wasto at nararapat lamang na patuloy na tahakin ng MILF at mamamayang Moro ang landas ng armadong pakikibaka at pakikipagkaisa sa iba pang pwersang rebolusyonaryo para labanan ang mga pang-aatake ng rehimeng US-Arroyo. AB

"Editorial," mula sa pahina 2

---

pamamahala, mapauunlad ang kanilang pamayanan at maisusulong ang kanilang kapakanan. Sa lubos na pagkakamit ng pambansang kala-yaan at demokrasya, makatitindig nang malaya, pantay-pantay, may pagkakapatiran at batayan sa lahatang-panig na pag-abante ang lahat ng mamamayan at nasyunalidad sa nagkakaisang bansang Pilipinas. AB

Pagkilala sa karapatan sa lupang ninuno ang salalayan ng tunay na awtonomya

Mga halaw sa pahayag ni Simon "Ka Filiw" Naogsan, Tagapagsalita, Cordillera People's Democratic Front (Agosto 25, 2008)

Matatag na itinataguyod ng Cordillera People's Democratic Front (CPDF) ang karapatan ng mga pambansang minorya na ipagtanggol ang kanilang lupa, buhay at kayamanan. Taliwas sa pagpapalabo ng GRP sa konsepto ng lupang ninuno, naniniwala ang CPDF na ang pagkilala sa karapatan sa lupang ninuno ay kailangang-kailangan sa pagkakamit ng tunay na rehiyunal na awtonomya. At ang tunay na awtonomya ay makakamit lamang sa balangkas ng isang tunay na malaya at demokratikong estadong malaya sa imperyalistang kontrol, katutubong pyudalismo at burukratang kapitalismo.

Hangga't umiiral ang kasalukuyang bulok na sistema, hindi maaaring makamit ang tunay na awtonomya. Anumang awtonomus na kaayusan ay magiging bahagi lamang ng bulok na makinarya at laruan ng mga oportunistang pulitikong nagnanais ng kapangyarihan at kayamanan. Hangga't walang pambansang pagpapasya-sa-sarili, hindi kailanman magkakaroon ng tunay na rehiyunal na pagpapasya-sa-sarili.

Ang inaaping mga pambansang minorya ay may karapatang humiwalay, laluna sa mga kalagayan ng pambansang pang-aapi. Katunayan, ang inaapi at pinagsasamantalang mamamayang Pilipino ay dapat humiwalay sa umiiral na malakolonyal at malapyudal na estado ng pinaghaharian ng mga uring panginoong maylupa-komprador na kasalukuyang pinamumunuan ni Gloria Arroyo. Dapat makamit ng buong mamamayang Pilipino ang ganap na pambansang pagpapasya-sa-sarili mula sa pagkakasaklot ng imperyalismong US.

Kaming mamamayang Cordilleran at ang mamamayang Moro ay may komun na kasaysayan ng pambansang pang-aapi. Pareho kaming biktima ng paglabag ng estado sa aming karapatan sa pagpapasya-sa-sarili—sa mga di makatarungang batas hinggil sa lupa, mga patakaran at proyektong nagkakait sa amin ng aming mga lupang ninuno; sa paglabag at pambabaluktot sa aming katutubong mga sistemang sosyo-pulitikal; sa institusyonalisadong diskriminasyon at sobinismong Kristyano; sa komersyalisasyon at bastardisasyon ng aming kultura; at sa istorikong pagkakait sa amin ng mga serbisyong panlipunan ng gubyerno. AB

Usapang pangkapayapaan, tinalikuran na ng rehimeng Arroyo

Tuluyan nang tinalikuran ng rehimeng US-Arroyo ang pakikipag-usapang pangkapayapaan sa Moro Islamic Liberation Front (MILF) nang buwagin nito ang *peace panel* na humaharap sa MILF.

Inianunsyo ito ng Malacañang nitong Setyembre 3, ilang araw matapos iwaksi ni Arroyo ang Memorandum of Agreement on Ancestral Domain (MOA-AD) at sabihing wala siyang ibinigay na awtorisasyon sa mga negosyador ng gubyrerno para pumasok sa kasunduang ito.

Bago ito, tuluy-tuloy ang pagdagsa ng mga armadong pwersa ng AFP sa Mindanao para salakayin ang mga pwersa ng Bangsamoro Islamic Armed Forces (BIAF). Halos dalawang linggo na ang walang puknat na pambobomba at militarisasyon ng AFP sa mga komunidad na nagdulot ng mga pinsala, malawakang ebakwasyon at kahirapan sa mahigit 500,000 nang sibilyan. Sa kabila ito ng pagtanggig ng Malacañang at ng AFP na todo-todong gera na

ang inilulunsad nila laban sa MILF.

Kaalinsabay, idineklara na rin ng Malacañang na hindi na ito makikipag-usapang pangkapayapaan sa anumang armadong pwersa, pati na sa pambansademokratikong rebolusyonaryong pwersa. Ang anumang pakikipag-usap ay nakabatay na sa “pagdidi-sarma, pagdedemobilisa at rehabilitasyon” (*demobilization, disarmament and rehabilitation*) ng mga armadong pwersa nito. Idinagdag pa ni Defense Secretary Gilbert Teodoro na wala nang saysay ang MILF at ang mas mahalaga pang makausap ay ang mga “nasa lokalidad.” Sa gayon, ang kakausapin na lamang ng rehimen ay ang sarili nitong anino.

Tumanggi ang MILF sa panawagan ng Malacañang na sumuko na ito. Iginiit nitong kanyang paninindigan ang mga nilalaman ng MOA-AD bilang isang upisyal na kasunduan, at ang karapatan ng mga pwersa ng Bangsamoro sa armadong pagtanggol sa sarili. AB

Kasaysayan ng pang-aagaw sa lupang ninuno ng mga Moro

Hanggang nang magwakas ang kolonyalismong Espanyol sa pagtatapos ng ika-19 siglo, binubuo pa ng mga katutubong Moro ang di bababa sa 75% ng populasyon ng Mindanao. Patunay ito ng matagumpay na pagtanggol ng mga Moro sa kanilang lupaing ninuno. Subalit mula nang sakupin ng kolonyalismong US ang Pilipinas, unti-unti silang napaa-tras at dumanas ng malalaking kabiguan. Ipinailalim sila sa kolonyal at neokolonyal na paghahari na nagtangkang lipulin ang kanilang lahi.

Bunga ng ipinataw na mga reaksyunaryong batas, panlilinlang at matinding gerang etnosidyo nitong nagdaang mahigit isandaang taon, wala pang 17% ng teritoryo ng Mindanao ang tinitirhan pa rin ng mga Moro, at kalakhan nito’y

mga ilang at tigang na lupain sa malalayong kabundukan. Mahigit 80% na ngayon ng mga Moro ang walang nabubungkal na lupa. Ang kanilang mga prubinsya at isla ang pinakamahihirap sa buong bansa.

Pagbalewala sa lupang ninuno. Nang sakupin ng US ang Pilipinas, kaagad nitong isinabatas ang Land Registration Act (LRA) para sa pagrerehistro ng mga lupain at pagbabayad ng buwis sa lupa. Tahasang binalewala ng Public Land Act (PLA) 718 noong 1903 ang awtoridad sa lupa ng mga katutubong lider at sa halip ay isinailalim ito sa absolutong awtoridad ng kolonyal na estado. Sa ilalim ng PLA 926, anumang lupaing di inirehistro sa LRA ay ituturing na pampublikong lupain at isasailalim sa kolonyal na estado.

Ang Mining Law ng 1905 ay nagdeklarang lahat ng pampublikong lupain ay bukas sa eksplorasyon para sa pagmimina. Pinahintulutan nito ang dayong pag-aari at binigyang-daan na makapangamkam ang mga korporasyong Amerikano ng malalawak na lupain sa Mindanao, Cordillera at marami pang lugar sa bansa. Kasabwat ng mga papet na upisyal, nakapangamkam ng malalawak na lupain

ang mga dayong kapitalista at lokal na naghaharing uri gamit ang masalimuot na burukratikong prosesong nakasaad sa Cadastral Act (batas para sa pagmamapa ng mga lupain) ng 1907 at pagsusumite ng mga pekeng sarbey ng lupa.

Pagpapapasok ng mga settler at pagtaboy sa mga Moro. Mula sa panahon ng kolonyalismong US hanggang sa ilalim ng diktadurang Marcos, hinikayat ng mga reaksyunaryo ang pagpasok ng mga settler sa mga lupaing ninuno ng mga Moro at iba pang pambansang minor-ya. Ito ang ginamit na paraan para itaboy ang mga Moro, agawin ang kanilang mga lupain at wasakin ang pagkakaisa ng mamamayan. Itinuring itong “tanging mapagpasyang solusyon” sa nagpapatuloy na paghihimagsik ng mga Moro sa Mindanao.

Noong 1913, ipinwesto ng gub- yernong kolonyal ang mga settler sa gitna ng mga lupaing ninuno ng mga Moro sa Cotabato, Lanao at Basilan. Inakit sa mga lugar na ito ang libu-libong settler para sa simu- la ay humalo sa mga Moro hang- gang unti-unti nang masapawan at mapalitan ang mga ito. Sa PLA 2254, nilimita sa maksimum na wa- long ektarya ang maaaring ariing lupa ng mga Moro habang 16 na ektarya naman ang maaaring ariin ng mga bagong settler. Sa PLA 2874, itinaas sa 10 ektarya ang maaaring ariin ng mga Moro ha- bang itinaas sa 24 na ektarya ang para sa mga settler.

Sa tulak ng Quirino-Recto Colo- nization Act ng 1935, lalong pina- dagsa ang mga settler sa Mindanao. Idineklara nitong espesyal na tar- get ng pagtatayo ng higit pang mga kolonya ng mga settler ang Mindanao. Sa Commonwealth Act 141 ng 1936, ibayong nilimita sa apat na ektarya ang pwedeng ariin ng isang Moro, samantalang pina- hintulutan ang mga settler na mag- ari ng hanggang 24 na ektarya.

Ang mga korporasyong di pag-aari ng mga Moro ay pinahintulutan pang umangkin ng hanggang 1,024 ektarya.

Bilang paghahanda umano sa nagbabantang paglusob ng mga pwersang Hapon, inilabas ang Commonwealth Act 441 noong 1939 na nagbigay sa mga settler na nakapagkumpleto ng pagsasanay- militar ng prayoridad sa pamama- hagi ng mga lupain. Pangunahing pinaburan ang mga nakapagsanay sa arnis o espada at sa gayo’y may kakayahang makipaglaban sa mga Moro na armado ng kris. Nagbukas ng tatlong karagdagang erya para sa mga settler sa Cotabato Valley at Koronadal Valley. Naglaan ang ba- tas na ito ng tig-12 ektarya at su- portang pinansyal na ₱7.5 milyon para sa 200 Kristyanong settler.

Noong 1950, itinayo ng papet na estado ang Land Settlement Development Corporation na na- ngasiwa sa pamamahagi ng lupain sa 1,500 bagong settler. Pinalitan ito ng National Resettlement and Rehabilitation Administration (NARRA) noong 1954 na nakapa- mahagi ng lupain sa 20,500 katao hanggang 1963, pangunahin na sa Lanao at Cotabato. Sinaklaw din ang mga prubinsya ng Davao noong dekada 1950. Noong 1980, pina- ngasiwaan ng Ministry of Agrarian Reform ang 23 pang mga bagong proyektong *resettlement* sa Minda- nao na nakapamahagi ng mga lupa- in sa 22,639 bagong settler sa Min- danao at Sulu.

Pangangamkam ng mga da- yong korporasyon at malaking panginoong maylupa. Higit pa sa mga ipinamahagi sa mga settler, malalawak na lupang ninuno ang kinamkam ng malalaking dayuhan at lokal na kapitalista.

Noong 1957, ang Firestone Tire and Rubber Company ay binigyan ng 1,000 ektaryang lupa para sa plantasyon ng *rubber* sa Makilala, Cotabato. Noong 1963, ang Dole

Philippines ay nakaangkin ng malalawak na lupain para tamnan ng pinya sa Cotabato. Noong 1966, ang Weyerhaeuser Corporation ay binigyan ng 72,000 ektaryang kon- sesyon para makapagtroso sa Min- danao. Noong 1968, ang Boise Cascade Corporation ay nabigyan ng 42,000 ektaryang konsesyon pa- ra makapagtroso sa Mindanao.

Marami pang mga komprador at burukratang kapitalista ang nabi- yayaan ng malalaking konsesyon para makapagtroso sa Mindanao, kabilang na ang Bislig Bay Lumber Company na nabigyan ng 141,000 ektarya sa Surigao. Malalawak na lupain din para sa pagtotroso, pag- mimina at pagtatayo ng mga plan- tasyon ang ibinigay sa malalaking komprador na pamilyang Sarmien- to, Magsaysay, Soriano, Cojuangco, Puyat, Alcantara, Ayala, Floirendo, Yuchengco, Elizalde at Roces.

Ang pamilyang Piñol ay naka- pangamkam ng mahigit 2,500 ek- tarya ng lupang ninuno ng mga Mo- ro at Lumad na ginawang planta- syon ng *rubber*, kalakhan sa North Cotabato. Bilang panlaban sa mga pambansang minoryang inagawan nila ng lupa, ang mga Piñol at iba pang mangangamkam ng lupa ay nagtayo ng mga armadong grupong panatiko tulad ng Ilaga para mag- silbing pribadong hukbo. AB

Muling pagbuhay sa Ilaga at mga pasistang grupong panatiko

Sa pamamagitan ng mga reaksyunaryong pulitikong Santi-Moro, itinutulak ngayon ng rehimeng Arroyo ang muling pagbuhay ng mga pwersang *vigilante* upang gamitin ang mga ito sa pinatinding gera laban sa Bangsamoro. Kaalinsabay nito, sa pangunguna ni Sec. Ronaldo Puno ng Department of Interior and Local Government (DILG), hinihikayat nito ang pagpaparami at pagpapakalat ng mga grupong *vigilante* na aarmasan ng reaksyunaryong estado laban sa mga rebolusyonaryong pwersa ng MILF at ng pambansa demokratikong kilusan di na lamang sa Mindanao, kundi sa buong bansa.

Ibayo ngayong inaarmasan, pinalalakas at pinakakawalan ang mga armadong *vigilante* sa tulak ni North Cotabato Vice Gov. Emmanuel Piñol, kilalang Supremong Kumander ng Ilaga—isang panatikong grupong anti-Moro na ginamit noong pribadong hukbo sa kampanya ng pangangamkam ng lupa at paglulunsad ng henosidyo laban sa mga Moro. Tinitipon ngayon sa New Jerusalem Movement o Reform the Ilaga Movement ang mga dating pwersa ng Tadtad, Muslim-Free Mindanao, Crusade of the Children of God, at iba pa.

Ang pagbubuo ng mga armadong grupong *vigilante* ay malaon nang taktika ng mga reaksyunaryo upang maghasik ng takot at supilin ang paglaban ng mama-

mayan. Karahasan, terorismo at takot ang hatid ng mga ito sa mamamayan. Sa ilalim ng diktadurang Marcos, nagsanay ang AFP ng mga grupong paramilitar at hinikayat ang pagbubuo ng Ilaga, Monkees, Beatles at mga panatiko-relihiyosong grupong Tadtad, Rock Christ, Kill a Komunist for Krist (KKK), at iba pa.

Sa pangunguna noon ni Puno, noo'y Deputy Minister ng Ministry of Local Government and Community Development, pinlano ang indoktrinasyon ng mga barangay tanod sa mga sikretong *training school* upang magsilbing pwersang kaagapay ng AFP sa pagsupil sa rebolusyonaryong kilusan at pagsuhay sa pasistang rehimen. Ipinadron ito ni Puno sa Brown Shirt Stormtroopers na sumuhay sa pasistang paghahari ni Adolf Hitler sa Germany. Nasapawan na lamang ang proyekto ni Puno nang bumagsak ang diktadurang Marcos noong 1986.

Muli itong binubuhay ngayon ni Puno. Sinasagpang niya ang nilikha nilang kaguluhan sa Mindanao para armasan ang mga "*police auxiliaries*" at "*civilian volunteer organization*" sa ilalim ng DILG. Isanlibong *shotgun* na at iba pang kagamitan ang panimulang ipinadala sa mga ito. Isusunod rito ang 12,000 karagdagang armas para sa kanila. Ayon sa PNP, ipakakalat ang planong ito sa buong bansa at gagamitin din laban sa BHB.

AB

Paglahok ng mga tropa ng US sa kombatan, muling tumambad

Muling tumampok ang nagpapatuloy na presensya ng mga tropang Amerikano sa Pilipinas at direkta nilang paglahok sa mga operasyong pangkombatan nang muntik nang mapabilang sa mga kaswalti ng isang ambus ng Abu Sayyaf ang isang sundalong Amerikano. Di man sinasadya ay inamin ng US Armed Forces Guam National Guard na ang isang myembro ng yunit na ito na nakadeploy sa Joint Special Operations Task Force-Philippines (JSOTFP) ang napasama sa mga pwersang tinambangan ng Abu Sayyaf sa Patikul, Sulu nitong katapusan ng Agosto.

Ang sundalo ay kabilang ng isang platoon mula sa 1st Battalion, 294th Infantry Regiment ng US Army at idineploy sa Sulu nitong Mayo bilang myembro ng JSOTF-P. Hindi nasaktan ang sundalong Amerikano subalit apat na tropa ng AFP ang namatay sa ambus. Isa pang nakabisto sa presensya ng mga militar ng US sa mismong operasyon ang agarang paglalapat ng mga ito ng pangunang lunas sa mga nasugatang lokal na sundalo at pagpapabakwit ng mga sugatang Pilipinong tropa, gamit ang helikopter ng militar ng US.

Sige ang pagtanggig ni AFP

Chief of Staff Gen. Alexander Yano sa direktang paglahok ng mga tropa ng US sa mga operasyong pangkombatan dahil labag ito sa reaksyu-

Mga sibilyan, sinasalanta ng atakeng militar ng AFP sa Mindanao

Halos kalahating milyong mamamayan na ang nadisloka at dumanas ng mga pinsala at kahirapan dahil sa nagpapatuloy na mga opensiba ng AFP laban sa Moro Islamic Liberation Front-Bangsamoro Islamic Armed Forces (MILF-BIAF) sa Mindanao. Dumarami ang namamatay at nasusugatang mga inosenteng sibilyan bunga ng walang habas na pambo-bomba at iba pang porma ng paglabag sa karapatang-tao na isinasagawa ng mga tropa ng gubyerno sa mga tinatarget nilang mga lugar. Sa kabila ng mga nailantad nang mga paglabag, pilit pinagtatakpan ng mga nakatataas na upisyal ng AFP ang mga pangyayari. Masahol pa rito, hinaharang at pinagbabawalan ang pagpasok ng mga tulong para sa mga bakwit. Nalantad rin ang kapabayaan ng rehimeng Arroyo sa pagbibigay ng maagap na tulong sa mga mamamayang dislokado.

Umaabot na sa 100,024 pamilya o 479,223 katao ang sapilitang lumikas dahil sa mga labanan sa Mindanao, batay sa pinakahuling ulat ng National Disaster Coordinating Council (NDCC) noong Setyembre 3.

Sa kabuuan, umaabot sa 22,861 pamilya o 111,133 katao ang naninirahan sa 155 sentro ng ebakwasyon.

naryong konstitusyon. Subalit bukod sa naganap kamakailan sa Patikul, Sulu, napakarami pang ibang patunay ng direktang partisipasyon ng mga tropa ng US sa kombat. Nitong Pebrero, sabayang sinalakay ng mga tropa ng US at AFP ang Barangay Ipil sa Maimbung, Sulu na pinaghihinalaang pinupugaran ng mga bandidong Abu Sayyaf. Pitong sibilyan ang napatay sa pananalakay, kabilang ang dalawang bata at isang buntis na babae. Isa ring nagbabakasyong sundalong Pilipino, si PFC Ibnol Wahid, ang pinaslang. Saksi ang kanyang byuda na si Sandrawina sa presenya ng mga sundalong Amerikano sa reyd, at tinukoy niya ang pagkakasangkot ng apat na tropa ng US sa pagpatay sa kanyang asawa.

Bukod pa sa gayong mga insidente, nariyan ang mga pasilidad na itinayo ng US sa Zamboanga City tulad ng hedkwarters ng JSOTF-P sa loob ng Camp Don Basilio Navarro; isang *air asset facility* sa loob ng Naval Forces ng AFP Western Command; at ang pasilidad para sa pagsasanay sa loob ng Camp Arturo Enrile sa Barangay Malagutay. Permanente na ring tanawin sa mga baybayin ng Recodo at San Ramon sa Zamboanga City ang limang malalaking barko ng US at mga maliit ding barko nito. Sa kabila ng pagpapaabot ni Zamboanga Air Transportation Office Director Celso Bayabos ng kwestyon sa JSOTF-P tungkol sa mga istrukturang itinayo ng US Armed Forces sa Zamboanga International Airport, mas marami at mas naglalakihan pa ngayong mga istruktura ang patuloy nilang itinatayo roon.

Noong 1992 ay binuwag ang mga base militar ng US sa bansa bunsod ng pagkakabasura ng Senado sa RP-US Military Bases Agreement. Ngunit pagkatapos ng isang dekada ay dumating sa Zamboanga City ang may 200 tropa ng US Special Forces sa bisa ng Visiting Forces Agreement. Layunin umano ng tinaguriang "*visiting forces*" ang sanayin ang mga sundalong Pilipino laban sa mga terorista sa Basilan. Ngunit nitong nakaraang anim na taon, di na maitanggi na naging permanente na ang presensya nila.

Hindi na nawalan ng presensya kahit kailan ang mga tropang Amerikano sa Mindanao. Mula 200 ay lumaki ang kanilang bilang sa di bababa sa 600 ngayon. Isinasangkalan sa patuloy nilang presensya ang pagsasanay pa rin sa mga tropa ng AFP at ang pagsasagawa umano ng mga "*humanitarian mission*." Ang totoo'y lumawak at lumalim ang pagkakasangkot ng militar ng US sa kombat at iba pang operasyong militar sa Pilipinas mula noong 2002 nang tukuyin ni US Pres. George W. Bush ang Mindanao bilang "*ikalawang larangan*" ng US sa "gera laban sa terorismo." AB

Matitingkad na paglabag ng AFP sa karapatang-tao

Mula noong Agosto 26, walang habas ang panganganyon at paghuhulog ng bomba ng AFP sa mga pinagsususpetsahang pusisyon ng MILF-BIAF sa bayan ng Piagapo, Lanao del Sur. Ipinwesto ng militar ang kanilang mga 105mm *howitzer* sa loob mismo ng kampus ng Mindanao State University sa Marawi City, bagay na nakalikha ng matinding takot sa mga estudyante at guro ng unibersidad.

Sa pangambang matamaan ng mga bomba, libu-libong sibilyan ang lumikas sa kanilang mga tahanan. Mahigit 20 sibilyan ang namatay bunga nito, batay sa ulat ng Commission on Human Rights (CHR). Pero mahigpit itong pinagtatakpan at itinatangi ng AFP.

Marami ring mga sibilyan sa mga barangay ng Lapok, Tapihan, Tukanlipao, Dapiawan at Diate sa Shariff Aguak, Maguindanao ang nagrereklamang hinalug-hog ang mga kabahayan at ninakaw ang kanilang mga ari-arian ng mga pwersa ng AFP. Ganito rin ang nangyari sa mga prubinsya ng Maguindanao, Cotabato at Sarangani nitong nagdaang mga linggo.

Samantala, noong Agosto 28, buong araw na walang habas na kinanyon at binomba ng mga tropa ng AFP ang mga bayan ng Guindulungan, Talayan at Talitay sa Maguindanao. Tatlong sibilyan ang namatay at limang bangkang de motor at ilang motorsiklo ang nasira sa pambobomba.

Limang sibilyan naman ang namatay sa ibang lugar dahil sa panganganyon ng AFP. Ang mga biktima ay sina Ali Lamalan, 17, estudyante; Mantil Abdullah,

75, magsasaka ng Barangay Dugungen, Mamasapano, Maguindanao; Saya Satol, 30, magsasaka; Angkad Matuwa, 79, magsasaka ng Dugungen; at Abdul Maliq Siddik, 60, negosyante. Dalawa pang di nakilalang mga sibilyan ang nasugatan.

Ilan ding mga bahay at mga hayop ang natamaan sa walang habas na pambobomba ng *howitzer*, *mortar* at eroplano sa mga barangay ng Kuloy, Tapihan, Lapok, Dugungen, Malingao, Tina, Pamalian, Pusao, Pikeg, Bagon Upam at Libutan sa Shariff Aguak, Maguindanao. Daan-daang sako ng bigas at mga ari-arian sa mga bahay ang ninakaw ng mga tropa ng guberno.

Libu-libong mga sibilyan ang nagbakwit at nakisukob sa Libutan Elementary School, Datu Tahir Ampatuan National High School, Mahad Libutan at Libutan Public Market. Ang iba'y nakatira sa tabi ng mga kalsada at mga bahay nang mahigit isang linggo na. Ang ilan sa kanila ay nagkasakit na, laluna ang mga bata at matatanda.

Noong Agosto 29, hinarang at pinagbawalang pumasok ng mga sundalo ng 104th Brigade ng Philippine Army ang *convoy* ng United Nations (UN) na nagdadala ng mga inempakeng pagkain para sa 400 pamilyang nagbakwit mula sa Lanao del Norte. Order umano ito ng kanilang kumander. Nauna pa rito, isang *food blockade* ang ipinatupad ng AFP sa General Santos-Palimbang Highway para raw magutom ang mga mandirigma ng MILF, subalit mga sibilyan ang naapektuhan nito.

AB

Terorismong militar, laganap sa lunsod at nayon

Iligal na pang-aaresto at pananakot sa mga lider-masa at aktibista at terorismo kaugnay ng matinding militarisasyon sa kanyan ang tampok sa pinakahuling mga ulat ng paglabag sa karapatang-tao na nakalap ng *Ang Bayan*:

Agosto 31-Setyembre 2. Iligal na inaresto at tinortyur ng pinagsanib na mga elemento ng PNP-Cavite at Regional Special Operations Group (RSOG)-Calabarzon (Cavite-Laguna-Batangas-Rizal-Quezon) ang siyam na kasapi ng Kalipunan ng Magsasaka sa Kabite

(Kamagsasaka-Ka) na sina Renato Alvarez, 63; Yolanda Caraig, 48; Neshley Cresino, 27; Franco Romero, 27; Felip Nardo, 24; Bernardo Derain, 36; Janice Javier, 26; Mario Joson, 55; at Jommel Igana, 19. Ang mga magsasaka ay dinakip sa Barangay Tartiana, Silang, Cavite habang papunta sana noong Agosto 31 sa isang pagpupulong para sa ilulunsad na kilos-protesta

sa darating na Oktubre laban sa *land-use conversion*. Sila umano ay may dalang mga baril.

Ayon sa salaysay ng mga biktima, kagagaling lamang nila sa bahay ni Alvarez, presidente ng Kamagsasaka-Ka, nang harangin ang kanilang sasakyan ng 20 armadong lalaking sakay ng isang *van* at isang kotse. Iginapos at piniringan sila. Nang makarating na ang siyam sa Camp Vicente Lim sa Calamba, Laguna, pinagbantaang gahasain si Cresino. Si Javier naman ay tinutukan ng baril sa kanyang ba-

tok nang tumangging sagutin ang mga pinagtatanong sa kanya. Pinagbantaan din siyang buhusan ng gasolina ang kanyang katawan at sunugin. Kinuryente naman ang ulo at ari nina Derain at Nardo habang pilit na pinaaamin na mga myembro umano sila ng BHB. Pinaghukay din ng sariling libingan si Nardo.

Dahil wala namang nakuhang mga ebidensya, iniutos ng prosekutor na palayain sila nitong Setyembre 2.

Agosto 28. Pinagbantaan ang buhay ng apat na upisyal ng Karapatan-Cebu. Ang mga biktima ay sina Vimarie Arcilla, Jean Suarez, Concordia Oyao at Dennis Abarientos na siyang pangkalahatang kalihim. Tinakot at pinagbantaan ng mga nagpakilalang "Joy" at "Benjie" ang mga biktima sa pamamagitan ng mga mensaheng *text*. Sina Joy at Benjie ay mga "resource person" (ibig sabihin, mga impormer) sa Bohol at Cebu ng 3rd Civil Relations Group at ng Intelligence Service of the AFP.

Hulyo 26. Dinukot ng mga nag-ooperasyong sundalo ng 46th IB ang magsasakang si Nomlon Gebane, 31. Nag-uuling noon si Gabane malapit sa gubat sa itaas ng Barangay Caranas, Motiong, Samar nang matyempuhan siya ng militar. Hindi pa rin siya natatagpuan hanggang ngayon.

Hulyo 22. Pinaputukan ng mga sundalo ng 63rd IB si Bernabe dela Cruz sa kanyang tahanan sa Barangay Rizal, Matuguinao, Samar. Samantala sa Barangay Inubod, iligal na pinasok ng militar ang mga bahay

doon. Naghahanap sila ng baril subalit walang nakita ang mga ito.

Hulyo 6. Sinaktan ng mga elemento ng 63rd IB ang dalawang batang magkapatid na sina Gino dela Cruz, 12 taong gulang at Lino dela Cruz, 10 taong gulang. Pauwi sana ang dalawa sa kanilang tahanan sa Barangay Carolina, Matuguinao, Samar nang makasalubong ang mga sundalo na nagpapatrulya. Piningot ang mga tenga ng mga bata at sinabihang lagot sila kapag natambangan ng BHB ang yunit militar.

Sa nasabing barangay din ay binaril si Alvin Tenedero, residente roon. Nakatakbo ang biktima upang makaiwas pa sa maraming putok ng baril. Tinakot din ang iba pang residente at inakusahang supporter sila ng BHB. Napilitan ang iba na pagsilbihan ang mga sundalo.

Samantala, tatlong bahay naman sa karatig barangay ng Rizal sa nasabing bayan ang sinunog ng mga sundalo.

Hulyo 5 hanggang sa kasalukuyan. Patuloy na nakapiit ang apat sa 13 magsasakang dinampot ng mga elemento ng bandidong Revolutionary Proletarian Army (RPA) noong Hulyo 5 sa Barangay Andres Bonifacio, Cadiz City, Negros Occidental. Pagkatapos madakip ng RPA, ipinasa sila sa PNP at inakusahan ng iligal na pagtotroso. Ang apat sa tinaguriang "Cadiz 13" ay sina Jose Perez, Jaime Lamberg, Santiago Antipuesto at Romulo Villanueva. Ang iba pa ay hinuli habang nagsasaka at ang isa sa kanila ay inakusahan ng RPA na myembro umano ng BHB.

AB

Writ of amparo, palalawakin pa

Pag-aaralan ng Korte Suprema ang pagpapalawak ng sakop ng *writ of amparo*, ayon sa punong mahistrado nitong si Reynato Puno. Ipinahayag ito ni Puno nang magsalita siya sa isang porum ng College of Law ng University of the Philippines sa Diliman, Quezon City noong Agosto 28. Ayon kay Puno, pinag-aaralan ng mataas na hukuman ang pagsaklaw maging sa mga karapatang pang-ekonomya, panlipunan at pangkultura.

Ang sinasaklaw lamang ng

writ of amparo ngayon ay mga kaso tungkol sa ekstrahudisyal na pamamaslang at pagdukot. Batay sa pahayag ni Puno, maaaring saklawin na rin ng *writ of amparo* ang pagbibigay-proteksyon sa mga maralita ng lunsod laban sa mga demolisyon at iba pang katulad na sitwasyon. Alinsunod raw ito sa kasalukuyang praktika sa mga bansa ng Latin America.

Kung matuloy man, makukunsidera itong kauna-unahang pangyayari at tagumpay para sa mga progresibong organisasyon,

ani Renato Reyes, pangkalahatang kalihim ng Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN). Maliban sa BAYAN, ang ilan pang dumalo sa porum na may temang "Kabuhayan, Karapatan, Katarungan: A forum on economic, social and cultural rights: Violations and Remedies" ay ang National Union of People's Lawyers, Kilusang Magbubukid ng Pilipinas, PAMALAKAYA at Karapatan. Nagsumite ang mga ito ng kani-kanilang mga panukala sa punong mahistrado.

AB

"Tagaytay 5," malaya na

Isang tagumpay para sa kilusang magbubukid ang pagbasura sa kasong rebelyon laban sa tinaguriang "Tagaytay 5" at ang pagpapalaya sa kanila ng Tagaytay Regional Trial Court (RTC) nitong Agosto 29. Ito ang pahayag ni Rep. Rafael "Ka Paeng" Mariano ng partidong Anakpawis at tagapangulo rin ng Kilusang Magbubukid ng Pilipinas (KMP).

Ang "Tagaytay 5" ay sina Aris Sarmiento, Axel Pinpin, Riel Custodio, Enrico Ybañez at Michael Masayes. Sina Sarmiento, Pinpin at Custodio ay mga kasapi ng Kalipunan ng mga Magsasaka sa Kabite (Kamagsasaka-Ka) samantalang sina Ybañez at Masayes ay mga drayber. Inaresto sila noong Abril 28, 2006 ng pinagsanib na mga operatiba ng Cavite PNP at Naval Intelli-

gence habang bumibyahe sa Tagaytay, Cavite. Ikinulong ang lima sa Laguna matapos sampahan ng kasong rebelyon sa Tagaytay RTC.

Noong Agosto 20 ay idineklara ni Judge Edwin Larida Jr. ng RTC Branch 18 na iligal ang pagkakaa-resto at pagkakakulong sa kanila. Iniutos niya ang agarang pagpapalaya sa kanila.

Kasunod ng paglaya ng "Tagaytay 5," umaasa si Ka Paeng na di magtatagal ay lalaya rin si Randall "Ka Randy" Echanis, 61, *deputy secretary-general* ng KMP. Si Echanis ay inaresto ng mga operatiba ng PNP sa Bago City, Negros Occidental noong Enero sa gawa-gawang kaso kaugnay ng "Inopacan Massacre" sa Leyte noong 1985.

Inilipat siya sa PNP Custodial

Center sa Camp Crame, Quezon City mula sa Leyte. Ngunit noong Agosto 8 ay biglaan siyang inilipat sa Manila City Jail at isinama sa mga pangkaraniwang kriminal. Nagbunsod ito ng sunud-sunod na mga kilos-protesta. Nitong Setyembre 1, sa atas ng RTC Branch 32 ay ibinalik ang lider-magsasaka sa Camp Crame.

Bago ito, isa pang tagumpay ang nakamit ng progresibong kilusan noong Agosto 27 nang makitang walang batayan at sa gayo'y ibinasura ni RTC Judge Napoleon Sta. Romana sa Guimba, Nueva Ecija ang mga kasong *kidnapping* at *murder* laban kina Bayan Muna Rep. Satur Ocampo at Teodoro Casiño, Rep. Liza Maza ng Gabriela Women's Party at kay Ka Paeng. **AB**

Mga kamag-anak ng mga dinukot, nagdaos ng kilos-protesta

Naglunsad ng kilos-protesta sa Maynila at Iloilo City noong Agosto 30 ang mga kamag-anak ng mga biktima ng pagdukot. Ang pagkilos ay bahagi ng paggunita ng Pandaigdigang Araw ng mga Nawawala.

Mahigit isang daan ang nagdaos ng rali sa Plaza Miranda sa Maynila na inorganisa ng Desaparecidos, organisasyon ng mga pamilya ng mga biktima ng pagdukot. Ilan sa mga progresibong organisasyong dumalo rito ang Anakbayan, Alliance of Concerned Teachers, Anakpawis at National Federation of Peasant Women. Pagkatapos ng kanilang rali sa Plaza Miranda, nagmartsa sila tungong Mendiola Bridge na may dala-dalang mga nakasinding parol bilang simbulo ng ilaw na gumagabay sa kanila sa paghahanap ng katarungan para sa mga kamag-anak nilang dinukot at hindi pa natatagpuan hanggang ngayon.

Samantala, sa Iloilo City, muling ipinanawagan ng dalawang anak na babae ni Luisa Posa-Dominado (tagapagsalita ng SELDA-Panay) at asawa ni Nilo Arado (tagapangulo ng BAYAN-Panay), gayundin

ng mga kasama't kaibigan nila na palayain sina Dominado at Arado at bigyan sila ng katarungan. Ang dalawang militanteng lider ay dinukot sa Oton, Iloilo ng mga pinaghihinalaang militar at bandidong Revolutionary Proletarian Army noong gabi ng Abril 12, 2007.

Nagbigay ng suportang moral si Bayan Muna Rep. Teodoro Casiño sa mga kamag-anak at mga biktima ng pagdukot. Aniya, "Ang bawat iyak, hinagpis at ngitngit ng pamilya ng mga nawawala ay galit, hinagpis at ngitngit ng sambayanang Pilipino dahil sa isang sibilisadong lipunan, hindi pwedeng payagan ang isang karumal-dumal na krimen" kagaya ng pagdukot.

Umaabot halos sa 2,000 ang mga dinukot mula noong panahon ng diktadurang US-Marcos hanggang sa kasalukuyan. Kaugnay nito, iginigiit ni Mary Guy Portajada, tagapagsalita ng Desaparecidos, ang pagparusa sa mga tagapagpatupad ng Oplan Bantay Laya, kabilang na si Gloria Arroyo, dahil sa kanilang direktang responsibilidad sa pagdukot sa 193 biktima mula noong 2001. **AB**

81 armas nasamsam ng BHB sa mga taktikal na opensiba

Walumpu't isang armas (81) ang nasamsam ng Bagong Hukbong Bayan (BHB) sa inilunsad nitong mga aksyong militar sa Rizal, Bulacan, Compostela Valley, Quezon, Batangas at Davao Oriental nitong Hulyo 27-Agosto 30. Samantala, dalawang sundalo ang napatay at maraming iba pa ang nasugatan sa ambus ng BHB sa Negros Occidental.

Sa Bulacan. Dalawampu't apat na armas ang nasamsam ng Bagong Hukbong Bayan (BHB) sa dalawang reyde na isinagawa nito noong hapon ng Agosto 30. Sa unang taktikal na opensiba, sinalakay ng mga Pulang mandirigma ang isang detatsment ng Philippine National Police (PNP) sa San Isidro, Norzagaray bandang alas-3:30 ng hapon. Isang awtomatikong riple at apat na pistola ang kanilang naagaw dito. Halos kasabay nito, nilusob ng isa pang yunit ng BHB ang mga *outpost* ng mga gwardyang nagbantay sa Palmera Homes, San Jo-

se del Monte City. Walong matatas na kalibreng armas at 11 pistola ang nasamsam sa kanila ng mga Pulang mandirigma. Pakay ng aksyong militar nila na kunin ang mga sandatang ginagamit sa pang-aabuso sa mga magsasaka sa paligid ng nasabing *subdivision*.

Sa Rizal. Sampung armas ang nakumpiska ng mga Pulang mandirigma ng Narciso Antazo Aramil Command ng BHB-Rizal (NAAC-BHB) nang salakayin nila ang *compound* ng RFM-Swift Company bandang alas-3 ng hapon noong Agosto 30. Ang mga nasamsam na ar-

mas ay kinabibilangan ng limang riple at limang pistola. Walang putok na dinisarmahan nila ang mga gwardya mula sa Pinpin Security Agency na nagbabantay sa nasabing kumpanya. Ani Ka Macario "Ka Karyo" Liwanag, tagapagsalita ng NAAC-BHB, ang aksyong disarmaya pagparusa sa kumpanya dahil sa pagyurak nito sa mga karapatan ng mga manggagawa at paglabag sa mga patakaran ng Demokratikong Gubernong Bayan hinggil sa pangangalaga ng kalikasan.

Sa Davao Oriental. Noong araw ding iyon, nagpanggap na mga sundalo ng Philippine Army ang mga Pulang mandirigma ng BHB at pinasok nila ang *compound* ng Core Mining Corporation sa Barangay Calapagan, Lupon. Nakakumpiska sila ng isang "Baby Armalite", tatlong kalibre .45 pistola, isang GPS *compass* at limang radyong pangkomunikasyon.

Sa Compostela Valley. Noong Agosto 28, alas-8:30 ng gabi, sinalakay ng isang yunit ng BHB ang bahay ni Sr. Insp. Emilio Bartonico Jr. sa Purok 18, Barangay Poblacion, Maragusan. Wala sa kanyang bahay ang dating hepe ng pulisya ng Maragusan. Nasamsam dito ang isang kalibre .45 pistola, mga bala at mga bandoler.

Sa Negros Occidental. Dalawang tropa ng Alpha Coy ng 61st IB ang namatay nang salakayin ng militar ang isang iskwad ng Roger Mahinay Command ng Southwest Front ng BHB-Negros noong Agosto 28 sa Sityo Lamintaw, Barangay San Jose, Sipalay City. Maraming iba pa ang nasugatan. Nagtamo ng kaswalti ang mga sundalo ng AFP kahit lamang sila sa pwersa at pwesto. Ayon kay Ka Nilo Magtanggol, tagapagsalita ng Roger Mahinay Command, bandang alas-9:30 ng umaga nang mamataan ng mga Pulang mandirigma ang nagmama-

Kapatid ni Manero, pinalaya ng BHB

PINALAYA ng Merardo Arce Command (MAC) ng Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Southern Mindanao Region noong Agosto 24 si Jose Manero, dating sarhento ng Philippine Army at badigard ng panginong maylupang pamilyang Lorenzo. Inaresto siya ng MAC noong Mayo 11 sa Sityo Lorenzo, Barangay Pangyan, Calinan, Davao City.

Ginawaran si Manero ng "*conditional amnesty*" matapos siya umamin at humingi ng paumanhin para sa mga "krimen at seryosong paglabag sa karapatang-tao laban sa mamamayan at rebolusyonaryong kilusan." Ayon sa pahayag ng MAC, ginawa ni Manero ang gayong mga kasalanan nang maging kumander siya ng iba't ibang detatsment ng Philippine Army.

Kabilang din sa mga kundisyon ng pagpapalaya kay Manero ang pangako niyang hindi na siya gagawa ng anumang bagay na ikapahamak ng mamamayan, makasisira sa kanilang kabuhayan at lalabag sa mga batayang karapatang-tao, laluna ng mga manggagawa at magsasaka. Nangako rin si Manero na hindi lalaban sa BHB.

Pinalaya si Manero sa distrito ng Calinan at inentrega kay Fr. Pete Lamata, kura paroko ng St. Mary's Church sa Buhangin, Davao City.

Si Jose Manero ay dati ring myembro ng Alsa Masa at nakatandang kapatid ni Norberto Manero, ang pumatay sa Italyanong paring si Fr. Tullio Favali sa Tulunan, North Cotabato noong Abril 1985. **AB**

Sundan sa "81 armas..." sa pahina 12

Rolbak, binabarat ng mga kumpanya ng langis

INIANUNSYO ng mga kumpanya sa langis ang P1 bawas sa presyo ng *diesel*, gasolina at iba pang produktong petrolyo nitong unang linggo ng Setyembre. Subalit sa harap ng malaking pagbawas sa presyo ng langis sa pandaigdigang pamilihan, iginiit ng mga progresibong organisasyon at institusyon na mas malaki pa dapat ang ibinawas sa presyo sa Pilipinas.

Bumagsak hanggang \$105/bariles nitong katapusan ng Agosto ang presyo ng krudong langis mula \$147 noong Hulyo. Subalit nitong nagdaang mga linggo, umabot lamang sa P4 hanggang P4.50 ang ibinawas sa presyo ng mga produktong petrolyo sa bansa. Tinataya ng Bagong Alyansang Makabayan na dapat nasa P7 ang kagyat na pagbaba sa presyo, katumbas sa itinaas nito noong mga buwan ng Mayo hanggang Hulyo.

Lubhang inuunti-unti ng mga kumpanya sa langis ang rolbak upang mamaksimisa pa ang kanilang kita. Sa kabila ng malaking pagbagsak ng presyo sa pandaigdigang pamilihan, umaabot lamang sa piso bawat linggo ang bawas. Taliwas ito noong Hulyo nang itaas ng mga kumpanya ng langis ng P2 hanggang P3 kada linggo ang kanilang mga presyo.

Hungkag ang idinadahilang pagkalugi sa nakaulat na kita ng mga kumpanya ng langis. Ngayong taon, inaasahan pa ngang lumaki ang kita ng mga kumpanya ng langis. Noong unang kwarto ng taon, nagtala na ng P3.1 bilyong kita ang Shell, mas malaki sa P2.7 bilyon na karaniwang kinikita nito sa parehong panahon sa nakaraang dalawang taon. Ang Petron naman ay nagtala na ng P658 milyon sa unang kwarto. Noong nakaraang taon, nasa P6.03 bilyon ang iniuulat ng Petron na taunang kita.

Noong 2007, iniulat ng Shell na tumaas ang kita nito nang 26% kumpara noong 2006—mula P4.12 bilyon tungong P6.36 bilyon. Iniulat naman ng Petron ang 6.3% pagtaas ng kita sa parehong panahon. Tiyak na mas mataas pa rito ang aktwal nilang kinita.

Malaon nang tumatabo ng sobra-sobrang kita ang mga kumpanya ng langis. Mula 1996, umaabot na sa P70 bilyon ang iniulat na pinagsamang kita ng Shell, Petron at Caltex.

Mula sa “81 armas...,” pahina 11

niobrang mga sundalo. Mabilis silang pumususyon para mang-ambus. Dalawa agad ang napatay sa tropang militar at maraming iba pa ang nasugatan.

Sa Southern Tagalog. Nakapaglunsad ang BHB sa mga prubinsya ng Quezon, Rizal at Batangas ng apat na reyd, limang aksyong pamarusa sa mga kaaway sa uri, at isang operasyong paglilinis mula Hulyo 27 hanggang Agosto 10. Sa kabuuan, nakasamsam sila ng 42 armas—14 malalakas na riple at 28 pistola, maliban pa sa mga bala at ibang kagamitang militar.

AB

Pondo para sa mga atletang Pilipino, kinukurakot

TULAD NG DATI, umuwing talunan ang mga atletang Pilipino noong nagdaang Beijing Olympics na ginanap nitong Agosto 2008. Wala silang bitbit kahit isang medalya. Muli nitong ipinakita ang lubhang kakulangan ng suporta ng gubyrerno sa mga manlalarong Pilipino at tagibang na prayoridad sa badyet ng reaksiyunaryong gubyrerno.

Kapos na kapos ang badyet ng Philippine Sports Commission (PSC) sa pagsasanay ng mga atleta. Katunaya'y mayroon itong P300 milyong utang na hindi mabayad-bayaran. Ito'y dahil hindi naibibigay ang badyet na nakalaan sa PSC mula sa Philippine Charity Sweepstakes Office (PCSO).

Ayon sa tsarter ng PSC, dapat itong tumanggap ng 30% ng kita ng anim na loterya ng PCSO bawat taon. Kahit kalahati nito sana ay maaaring sumapat na para sa programa sa pagpapaunlad ng mga atleta. Subalit ayon sa mga upisyal ng PSC, tatlong taon nang walang ibinibigay ang PCSO.

Alinsunod naman sa Republic Act 6847, inilalaan dapat sa PSC ang 5% ng kabuuang kita ng Philippine Gaming Corporation o Pagcor. Pero ayon sa mga upisyal ng PSC, kalahati lamang nito ang kanilang natanggap. Batay sa taunang kitang mahigit P20 bilyon mula 2005, dapat tumanggap ang PSC ng di kukulangin sa P1 bilyon taun-taon. Ngunit P400 milyon lamang ang aktwal nitong natanggap.

Ang Pagcor ay nasa ilalim ng Office of the President. Kinukurakot ng Malacañang ang malaking bulto ng pondo nito. Ayon sa Commission on Audit, mahigit P17 bilyon na ang mga “*cash advance*” ng Malacañang mula sa Pagcor na wala pang *liquidation* o ulat sa pinagkagastusan. Bukod sa kalahati ng kita ng Pagcor na kaagad kinukuha ng Malacañang, may hiwalay pang alokasyon para sa “*confidential, intelligence, extraordinary and miscellaneous expenses*” at iba’t ibang “*subsido at donasyon*” na kinukuha nito at di iniuulat. Malaking bahagi rin ng kinita ng Pagcor (P1.42 bilyon noong 2007) ay nakalaan sa President's Social Fund na hindi na dumaraan sa pagtutuos.

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Taon XXXIX Blg. 17
Setyembre 7, 2008
www.philippinerevolution.net

Editorial

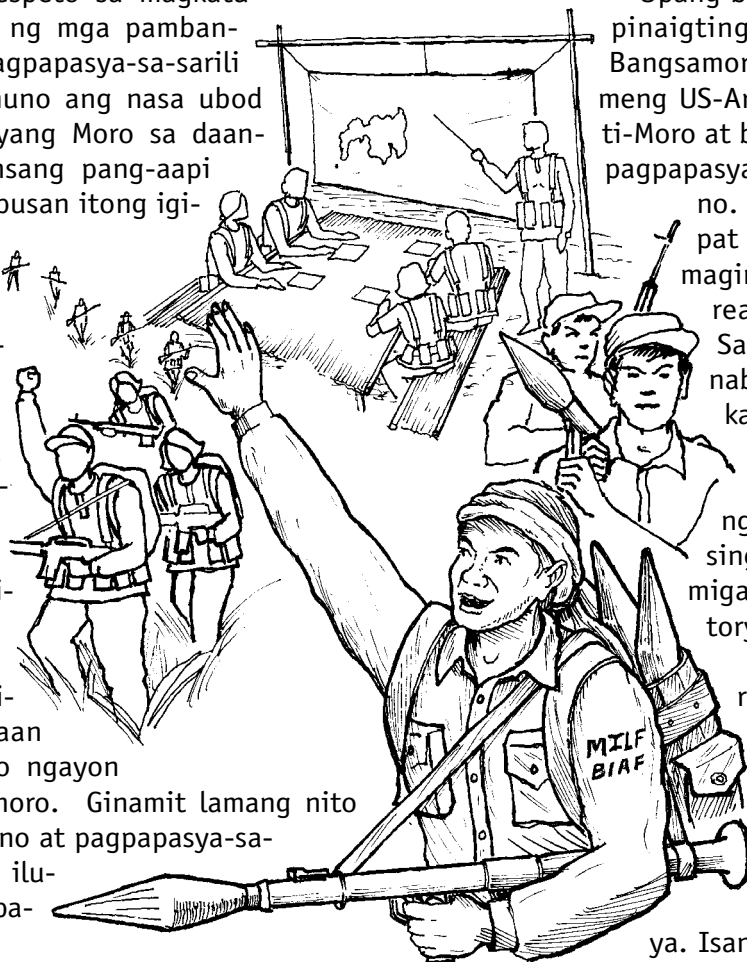
Itaguyod ang karapatan ng Bangsamoro sa pagpapasya-sa-sarili at sa kanilang lupang ninuno

Ang usapin ng pagrespeto sa magkatuwang na karapatan ng mga pambansang minorya sa pagpapasya-sa-sarili at sa kanilang lupang ninuno ang nasa ubod ng paglaban ng mamamayang Moro sa daan-daang taon nang pambansang pang-aapi sa kanila. Kaya naman puspusan itong igi-niit ng Moro Islamic Liberation Front (MILF) sa pakikipagnegosasyong pangkapayapaan sa rehimeng US-Arroyo.

Ngunit malinaw na makakamit lamang nila ito sa pamamagitan ng pagpapatuloy at ibayong pagsusulong ng kanilang rebolusyonaryong armadong pakikibaka. Tuluyan at tahasan nang tinalikuran ng naghaharing rehimen ang pakikipag-usap pangkapayapaan sa MILF. Pinag-iibayo nito ngayon ang pag-atake sa Bangsamoro. Ginamit lamang nito ang usapin ng lupang ninuno at pagpapasya-sa-sarili ng Bangsamoro para ilusot ang pakanang makapangunyang pit sa poder.

Upang bigyang-matwid ang muling pinaigting na digma laban sa Bangsamoro, sinusulsulan ng rehimeng US-Arroyo ang sobinismong anti-Moro at binabaluktot ang usapin ng pagpapasya-sa-sarili at lupang ninuno. Sumasabay pa sa pag-uupat ng naghaharing rehimen maging ang ilang elemento ng reaksyunaryong oposisyon. Sa gayon, natatabunan at nababaluktot ang usapin ng katarungan sa pagkilala sa karapatan sa pagpapasya-sa-sarili at lupang ninuno ng Bangsamoro para palabas-ing paghahati-hati at pami-migay ito ng pambansang teritoryo ng Pilipinas.

Sa harap ng tumitinding reaksyunaryo, sobinista at pasistang atake laban sa Bangsamoro, mahalagang magkaisa ang mamamayang Pilipino, kasama ang Bangsamoro at iba pang pambansang minorya. Isang mahalagang bahagi nito

**Mga tampok sa
isyung ito...**

**Pang-aagaw sa lupang
ninuno ng mga Moro**
PAHINA 4

**Mamamayan,
sinasalanta ng AFP
sa Mindanao** PAHINA 6

**81 armas nasamsam ng
BHB sa mga taktikal
na opensiba** PAHINA 11

Mga instruksyon sa paglilimbag

1. Ang **sinundang pahina**, na eksaktong kopya ng pahina 1 maliban sa mas mapusyaw ang *masthead* o *logo* ay para sa mga gumagamit ng *mimeo machine* o naglilimbag sa paraang *v-type*. Idinisenyo ito para hindi madaling makasira ng istensil.

2. Pag-*print* sa istensil:

- a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
- b) Alisin ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
- k) I-click ang **Properties**
- d) I-click ang **Advanced**
- e) Tiyaking naka-set sa **100%** ang **Scaling**
- d) Ituloy ang pag-*print*

3. Hinihikayat ang mga kasama na ipaabot sa patnugutan ng *AB* ang anumang problema kaugnay ng paglilimbag sa pamamagitan ng *v-type*. Magpadala ng *email* sa *angba-yan@yahoo.com*